

ἔρωτος, ἀλλὰ στρέφεται πρὸς τὸ συμφέρον, ὡς τὸ ἥλιοτρόπιον πρὸς τὸν ἥλιον.

Τὰ πάντα πράττομεν διὰ τὸ συμφέρον. Ἐργαζόμεθα, τρέχομεν, σπουδάζομεν, ἀντιπτυσσόμεθα, σηματίζομεν φιλίας, ἔχθρας, ἐρῶμεν, προσευχόμεθα, ἐν γένει τὰ πάντα εἰς ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν τείνοντα σκοπόν. Ἡ φιλία σήμερον πρὸς μόνον τὸ συμφέρον ἀποβλέπουσα, καὶ δι' αὐτοῦ, ὡς ἡ θρυαλλὶς τοῦ λύχνου δι' ἑλαίου, τρεφομένη, σβέννυται εὐθὺς, ἐκλιπούσης τῆς πρὸς ζωογόνησιν ἀπαιτουμένης ὥλης. Ἡ φιλία, ὁ ἔρως, ἡ ἀφοσίωσις, κεναι λέξεις σήμερον. χρησιμεύουσιν ὡς προσωπεῖα, ὑπὸ τὰ ὅποια χρύπτεται τὸ πολυθύλλητον συμφέρον. Διὰ τοῦτο, αἱρομένου τοῦ προσωπείου, αἱρεται πᾶσα σχέσις καὶ ἡ χθεσινὴ ἐγκαρδίος φιλία εἰς ἀσπόνδον ἔχθραν καὶ μῆσος μετατρέπεται σήμερον. Ὡς ἐκ τούτου δὲν δύναται ὁ ἐμβριθῆς παρατηρητῆς σήμερον νὰ εὕρῃ ξυνωρίδα Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου, Φιντίου καὶ Δάμωνος, Γρηγορίου καὶ Βασιλείου. Ο ἔρως εἰς μόνον πομπώδεις καὶ τετορνευμένας περιορίζεται λέξεις, ἀς ἡ ἐκ δραμάτων ἡ ἐκ μυθιστορημάτων ἡ καὶ ἡ ἕκ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς κλέπτων ὁ ἔραστῆς ἐμεῖ κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ, ἣν ἑκατομμυριάκις καὶ πλέον ἵσως λέγει ὅτι δὲν ἀγαπᾷ, ἀλλὰ λατρεύει. Ἡ θρησκεία, ὄνειρον γλυκὺ, ἀποπτὰν, εἰς τοῦ ὅποίου τὰς ἀναμνήσεις μόνον ζῶμεν.

Τὸ μᾶλλον θαυμαστὸν κατόρθωμα τῆς θεότητος ταύτης, τοῦ συμφέροντος, εἶναι ἡ ἀκατάληπτος δύναμις, μεθ' ἣς συνδέει χαρακτῆρας δλως ἀντιθέτους πρὸς ἀλλήλους· διὰ τοῦτο βλέπομεν χαρακτῆρας εὐγενεῖς πολλάκις κυλιομένους εἰς τὸν βόρβορον τοῦ συμφέροντος, χαμερπεῖς καὶ ποταποὺς γινομένους πρὸ τοῦ ἀγάλματος τοῦ συμφέροντος, εἰς ὃ, ὡς εἰς θεὸν, σπένδουσι, θύουσι, καὶ ὅπερ λατρεύουσι μὲ μείζονα ἀφοσίωσιν ἡ αὐτὸ τὸ θεῖον. . . . .